

Eilanddagen

Van dezelfde auteur

Niks zeggen! (Vlag en Wimpel 2008)

Ziek (Zilveren Griffel 2010)

Met je hoofd boven water (IBBY Honour List 2012)

Hoe word ik een superheld?

Zwarte zwaan (Zilveren Griffel 2013)

Overspoeld (Gouden Lijst 2015)

Gideon Samson

Eilanddagen

Leopold / Amsterdam

© 2016 Gideon Samson

Omslagillustratie en belettering voorplat: Martijn van der Linden

Omslagontwerp: Nanja Toebak

Foto auteur: Chris van Houts

Uitgeverij Leopold, Amsterdam / www.leopold.nl

ISBN 978 90 258 6807 9 / NUR 283

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Dit verhaal is voor jou

Je staat er. Jij wel. In de schooltas op je rug zit geen broodtrommeltje of versgemaakt huiswerk, maar een fonkelnieuw paspoort, een uitgeschakelde telefoon, een half ingevuld puzzelboekje en een bijna leeggegeten zak drop.

Naast je leunt een blauwe koffer tegen de bruingeroeste spijlen van het hoge hek. Nog geen meter verder ligt een vlekkerige hond languit te slapen op de stoep. De koffer hoort bij jou, de hond niet. Het dier hoort zo te zien bij niemand.

‘Zodra je naar buiten loopt, staat je vader daar,’ zei je moeder vanmorgen op Schiphol minstens drie keer tegen jou.

‘Echt?’

‘Dat beloof ik, lieverd. Hij heeft het me verzekerd.’

‘Maar je spreekt hem nooit.’

Je moeder glimlachte zonder dat ze het grappig vond. ‘Bijna nooit,’ zei ze. ‘En maak jij je nou maar geen zorgen.’

Jij zou in je eentje naar het eiland vliegen en Yiannis zou daar dan dus staan. Zo hebben je ouders dat met elkaar afgesproken. Hij zou jou ophalen en daarna zouden jullie met z’n tweeën naar het dorp rijden.

‘Hoe weet ik of hij me wel herkent?’

Je moeder keek je verbaasd aan.

‘Ik denk niet dat ik hém herken.’

‘Doe niet zo mal.’

Zo’n vier jaar geleden, met kerst in Nederland, heb je je vader voor het laatst gezien. Wat jou betreft hadden er best nog vier jaar bij gekund – het is nou niet dat je hem in de tussentijd heel erg hebt gemist of zo – maar je moeder had daar duidelijk andere ideeën over. Het was haar plan om het deze zomer eens allemaal anders aan te pakken. Of eigenlijk had Kees dat bedacht.

‘Ik snap het al,’ zei je toen het jou een paar weken van tevoren werd verteld. ‘Jullie willen mij er niet bij hebben.’

‘Waar haal je dat nou weer vandaan?’

‘En dus stuur je me nu maar weg.’

Het is zo dat Kees *alleen met jouw moeder* op vakantie wil, omdat hij dat het toppunt van romantisch vindt. Dan kan hij samen met haar in chique hotels slapen en ellenlang uit eten gaan, zonder dat jij je ermee bemoeit of per ongeluk op een van zijn honderdduizend foto’s staat. Kees is al vanaf het begin verliefd op je moeder en voor zover jij het kunt beoordelen vindt zij hem ook hartstikke aardig.

‘Hè, lieverd.’ Je moeder schudde haar hoofd. ‘Weet je wel hoe duur zo’n trip naar Thailand is? Kees gaat alles voor mij betalen hè.’

‘Wat lief van Kees.’

‘Inderdaad.’ Ze knikte. ‘En met z’n drieën zou het allemaal nog heel veel duurder worden, dat begrijp je toch wel? Ik wil hem ook niet op kosten jagen.’

Je moeder wilde Kees dus niet *op kosten jagen*. Zo legde ze het uit, maar jij weet wel beter. Zij en Kees kunnen jou niet gebruiken bij hun kleffe gedoe en daarom ben jij zonder pardon naar je Griekse vader gestuurd. Een vader dus die je nauwelijks kent, maar dat vond je moeder geen probleem. Of beter gezegd (haar letterlijke woorden): ‘Daar moest dan maar eens verandering in komen.’

‘Hoezo nou weer?’ En toen kwam jij met je allerlaatste argument, je ultieme poging om maar alsjeblieft niet te hoeven gaan. ‘Mam,’ zei je. ‘Hij zit écht niet op mij te wachten hoor.’

‘Heus wel,’ antwoordde ze alleen maar, en daarmee was de discussie – voor zover je het al een discussie kon noemen – afgelopen.

Jij hebt gelijk. Natuurlijk heb jij gelijk. Nu je na meer dan drie uur boven de wolken op dat kleine vliegveld van het eiland bent geland, zit Yiannis Zervakis inderdaad niet op jou te wachten. Het is precies andersom. Jij wacht op hem, en niet zo’n beetje ook. Eerst een paar minuten, dan een kwartier en bijna als vanzelf komt daar nog een kwartier bij.

Mensen die net zijn geland of juist nog op moeten stijgen, vliegen gehaast langs je heen. Ze zien je niet, maar dat is ook de bedoeling. Je hebt jezelf vakkundig onzichtbaar gemaakt zodat je een zo klein mogelijke kans loopt dat iemand plotseling op je af stapt en vraagt waarom je hier zo in je eentje staat of waar je ouders zijn of hoe je heet en waar je vandaan komt en of je wel zeker weet dat je vandaag nog wordt opgehaald.

Het is heet daar bij dat hek, om te stikken zowat. Je haalt je tas van je schouders en zet hem naast je op de grond. Na de vakantie krijg je een nieuwe, een grotere. Een middelbareschoolrugzak.

Je tuurt in de hitte om je heen en ziet een eindje verderop een grommende touringbus met opengesperde laadklep klaarstaan. Mensen in gekleurde polo’s en met klapborden vol formulieren in hun handen proberen een grote groep tamme toeristen naar die bus te voeren. Je herkent een ouder stel van de rij op Schiphol. De man draagt een wijde ruitjesbloes, een korte broek en sokken in sandalen, de vrouw een wapperende bloemetjesjurk en een tame-lijk gek hoedje. In Nederland deden die twee nog even alsof ze jouw opa en oma waren. Daar, in de wachtrij voor het vliegtuig, begonnen ze zomaar ineens met je te praten.

‘Reis jij helemaal alleen?’ vroeg ruitjes-met-soksandalen op wat bezorgde toon.

Je knikte, en bloemetjes-met-hoedje keek je onderzoekend aan. ‘Mag dat dan al wel?’ vroeg ze. ‘Op jouw leeftijd?’

Je kon natuurlijk uitleggen dat je moeder had beloofd dat iemand van de vliegmaatschappij je zou begeleiden, dat ze blijkbaar niet wist dat zoiets uiterlijk vierentwintig uur van tevoren moet worden geregeld en dat ze toen (gistermiddag) tot de ontdekking was gekomen dat kinderen vanaf twaalf jaar ook zonder hulp mogen reizen. Maar in plaats daarvan zei je: ‘In je eentje is goedkoper.’

Je tijdelijke opa en oma moesten er allebei om lachen. Ze beloofden dat zij wel een beetje extra op jou zouden letten, maar hier in de zon zien ze je niet meer en gaat al hun aandacht naar hun koffers, die na wat getrek en geduw in een paar hongerige happen door de bus worden opgeslokt.

Er komt een auto aan, de zoveelste. Weer is het niet je vader. Je weet niet eens in wat voor merk of kleur hij rijdt, en nu je erover nadenkt is dat toch echt iets wat jou best even van tevoren had mogen worden verteld. En trouwens, waarom heeft je moeder je zijn nummer niet gegeven? Dan had je hem in elk geval kunnen bellen om te vragen hoe eindeloos lang het nog gaat duren.

Je zou nu wel je mobiel uit je tas kunnen halen. Dan bel jij naar je moeder en zij weer naar Yiannis, maar eerlijk gezegd heb je helemaal geen zin om haar te spreken. Je hebt die telefoon niet voor niets meteen na het dag zeggen op Schiphol uitgezet. Het is beter als dat ding voorlopig niet meer aangaat.

Met elke seconde die voorbijkruipt wordt het warmer en warmer. Al bijna een uur lang lekken dikke druppels over je hoofd omlaag, als een opengedraaid kraantje dat in dit snikhete weer nooit meer dicht wil gaan, terwijl je T-shirt inmiddels rechtstreeks uit een bak water lijkt te zijn gevist. Nog steeds is je vader nergens te bekennen.

Je kijkt opzij, naar de hond van niemand. ‘Wat denk jij er nou

van?’ vraag je, maar de hond reageert niet, want het is immers een hond, en honden hebben natuurlijk wel wat beters te doen dan een beetje reageren op jongens die zomaar ineens vragen gaan lopen stellen. ‘Ach,’ denk je (en zeg je ook hardop). ‘Laat maar.’

De hond blijft loom liggen en lijkt zich niet te verroeren, maar dan gaat plots zijn slaperige kop een piepklein stukje omhoog en spitst hij voor een ogenblik zijn lange en flodderige oren. En net als je bedenkt dat het best weleens zo zou kunnen zijn dat je bij het verkeerde hek staat en je vader op hetzelfde moment bij een andere uitgang van het vliegveld als een gek naar jou loopt te zoeken, hoor ook jij hoe het brommerige gehoest van een vast en zeker stokoude auto langzaam dichterbij komt.

‘Met Elza alles gaat goed?’ Yiannis zit achter het versleten stuur van een donkergrijs voertuig vol deuken en houdt zijn ogen op de weg gericht.

Jij zit naast hem, boven op een hoopje geelbruin gruis van het opgedroogde schuimrubber uit de gescheurde stoelzitting. Tussen de troep bij je voeten is net genoeg plek voor je rugzak. ‘Ja hoor.’

Hij knikt, trapt het gaspedaal wat dieper in en rijdt met ronkende motor een vrachtwagen voorbij.

In de auto wordt weinig gesproken. Die enkele keer dat een van jullie twee zijn mond opendoet is dat voor maar een paar woorden, en omdat de stilte je een soort van vreemde kriebel bezorgt en je geen flauw idee hebt wat je uit jezelf aan je vader zou moeten vertellen, stel je de enige vraag die in je hoofd opkomt. Het is exact dezelfde vraag als die van hem (maar dan in goed Nederlands).

‘Hè?’ vraagt Yiannis.

‘Het restaurant bedoel ik.’

‘O.’

Hij is kok, die vader van jou. Dat is hij altijd al. Zeven dagen per week kookt Yiannis in de keuken van zijn eigen restaurant (waar hij dus niet alleen de kok maar ook de baas is) voor de toeristen die vol verwachting op het terras komen zitten omdat een of andere meneer of mevrouw van een nogal belangrijke reisgidsen-uitgeverij in een dikke gids over het eiland heeft geschreven dat er in het dorp van je vader maar één fatsoenlijk restaurant te bespeuren valt.

Op bladzijde 191 van die gids, in de linkerkolom om precies te zijn en dan iets onder het midden van de pagina, vlak boven de net niet scherpe zwart-witfoto waarop *chef-kok Yiannis Zervakis van restaurant Elza* (de zes woorden die er in schuine lettertjes onder staan) met een ietwat wazige maar toch duidelijk trotse glimlach in de camera kijkt, gaat het over *authentieke gerechten, verse ingrediënten en met liefde bereid*, wat waarschijnlijk betekent dat je vader al dat eten klaarmaken behoorlijk serieus neemt.

‘Met de restaurant dat gaat goed.’ Het lijkt wel alsof hij expres jouw ‘het’ in ‘de’ verandert.

‘Oké,’ antwoord je, en je denkt aan de reisgids die al zolang je je kunt herinneren – en waarschijnlijk nog langer zelfs – in je moeders slaapkamer op het boekenplankje staat. Soms, als je alleen thuis bent, haal je die beduimelde gids van de plank en blader je naar de lach van chef-kok Yiannis Zervakis.

Je vader slaat twee keer op het stuur, haalt een andere auto in en zegt dan: ‘Of misschien ik moet zeggen kan beter.’

Jij vraagt je af wat het nou is – goed of kan beter? – en alsof hij je gedachten kan lezen (wat hij uiteraard niet kan omdat zoiets als iemands gedachten lezen nou eenmaal niet bestaat) legt hij het uit: ‘De zomer is begonnen, dus vanaf deze moment ik denk alles wordt honing en melk.’

‘Ik snap het,’ zeg je, en je snapt het ook echt.

Je weet niet goed meer wat je verder nog kunt vragen en je vader geeft weer al zijn aandacht aan het autorijden.

De soort van kriebel komt terug.

‘En Harry?’ klinkt het na een tijdje.

‘Wie?’

‘Harry,’ herhaalt Yiannis terwijl hij voor zich uit blijft kijken.

‘Dat vriend van Elza.’

‘Je bedoelt Kees.’

‘Kees?’

‘Ja.’

‘Zou kunnen.’ Yiannis toetert naar twee grazende geiten langs de weg die geen moment van plan leken te zijn geweest om over te steken en alleen maar verschrikt opkijken door dat schelle geluid. ‘Met hem ook alles goed?’

‘Ja hoor,’ zeg je. ‘Best.’

Yiannis knikt zoals hij eerder knikte en dan is het gesprek weer afgelopen.

De reis gaat zwijgend en jeukend verder langs dorpjes, door bochten en over wegen vol gaten. Soms houdt de weg ineens op, alsof de mensen die ’m aan het maken waren even zijn gaan lunchen en er daarna niet meer aan hebben gedacht om terug te komen en door te werken. Dan hobbelen jullie over steentjes en door kuilen tot er plotseling weer een laagje asfalt ligt en alles in en aan de auto voor een poosje stopt met trillen. Een paar keer overweeg je je voorover te buigen om een dropje uit je tas te pakken, maar telkens lijkt er weer een reden om het niet te doen.

Yiannis zegt iets in het Grieks.

‘Heb je het tegen mij?’ durf je te vragen.

Hij kijkt kort opzij. ‘Tegen wie jij denkt anders?’

‘Ik kan geen Grieks.’

‘Ben jij nou mijn zoon?’

Hij is geen prater en jij bent geen prater, maar voor de rest zijn er weinig overeenkomsten tussen jullie te ontdekken, en op dit moment voelt het dan ook alsof die man naast je totaal niet jouw vader is. En jij dus ook niet zijn zoon.

‘Dat taal jij vergeet toch niet, Djakos,’ vraagt Yiannis zonder dat het als een vraag klinkt.

Djakos. Slechts één persoon op de hele wereld noemt jou zo. Je kunt je niet herinneren wanneer je voor het laatst aan die rare naam hebt gedacht, en waarschijnlijk is het zelfs zo dat je ’m al bijna was vergeten en pas weer terug in je hoofd hebt nu hij ’m zo zegt. Jij (Djakos dus) legt uit dat je al heel lang geen Grieks hebt gehoord en gesproken. Yiannis knikt weer en daarna zeggen jullie allebei niks meer tegen elkaar.

De auto pruttelt het dorp binnen. Yiannis slaat links af, nog een keer links, aan het einde van de straat naar rechts – je herkent werkelijk níets – en parkeert dan aan de rand van een steeg.

‘Welkom mannen!’ klinkt het als jullie uit het deukding zijn gestapt.

‘Gertie,’ zegt Yiannis tegen jou, alsof jij vroeg wie daar staat (wat niet zo is) en alsof die naam vervolgens alles verklaart (ook niet waar).

Je doet je rugzak om en Yiannis opent de achterbak. Hij tilt je blauwe koffer eruit, slaat de klep weer dicht en trekt de koffer achter zich aan de steeg in. Daar, midden op straat, tussen de vierkante tafeltjes met gekleurde stoelen eromheen, staat een vrouw die dus Gertie heet. Ze is blond en slank – of niet zo heel slank als je ietsje beter kijkt – en draagt een paarsachtig hemdje, een lange rood-witte stippelrok en zwarte hakjes. Terwijl Yiannis en jij dichterbij komen, begint die Gertie breeduit te lachen. Ze roept iets, maar het geratel van de rollende wielletjes over de straatstenen galmt zo hard langs de muren van de huizen dat het onverstaanbaar is.

‘Jij bent Jakob!’ zegt Gertie als jullie voor haar neus staan en de koffer gekalmeerd is. Je zegt niks en Gertie buigt zich voorover. Ze zoent je ongevraagd op je rechter- en je linkerwang. ‘Welkom,’ zegt ze weer. ‘Wat heerlijk dat je er bent.’

Je kijkt naar Yiannis, maar niets in zijn gezicht verraadde wie die

Gertie nou eigenlijk is. Wat doet ze bij het restaurant? Werkt ze hier, of is er meer? Yiannis valt op Nederlandse vrouwen – zonder dat feit zou jij niet eens hebben bestaan – maar over die Gertie heeft niemand je van tevoren iets verteld.

‘Kan ik m’n spullen op m’n kamer zetten?’

Gertie kijkt naar Yiannis en andersom. ‘Heb je niks gezegd?’ vraagt ze.

Yiannis krabt zich achter zijn oor. ‘Ja...’ Hij twijfelt even. ‘Dat ik had nog niet verteld jou, Djakos, maar eh...’

Het komt erop neer dat jij op een bank moet slapen. In het huis boven het restaurant is maar één extra slaapkamer, en omdat het in de winter met het restaurant niet heel geweldig is gegaan, heeft Yiannis die kamer verhuurd. ‘Tijdelijk’ noemt hij het, en nu begrijp jij wie Gertie is.

Acht jaar geleden nam je moeder je mee naar Nederland. Je wist niet wat er van die tijd daarvoor nog allemaal in je hoofd zat, maar wanneer Yiannis de deur van het restaurant openduwte en je achter hem aan loopt, komen de dingen van vroeger heel langzaam bij je tevoorschijn, als een filmpje op internet dat door de slechte verbinding met pauzes en haperingen steeds een stukje verder wordt afgespeeld.

Eerst herinner je je de zithoek met de open haard, dan de plastic servethouders en peper-en-zoutstellen op de houten bar en daarna de halfopen keuken vol pannen en afwas. Je herkent de muurtekening van de drie vrouwen die precies op elkaar lijken, het rek met de honderd hangende wijnglazen en de gordijnen waar je vanbuiten niet maar vanbinnen wel doorheen kunt kijken.

‘Ga jij maar boven zien,’ stelt Yiannis voor. ‘Dan ik ga koken.’

Je loopt door het restaurant naar de gang, hijst je koffer bonkend over de traptreden en rolt ’m verder tot in de grote kamer met de vaalgroene bank die op dit moment nog geen bed is.

‘Het is een fijne bank,’ hoor je achter je. Gertie heeft haar hakjes

uitgedaan om op haar blote voeten stilletjes achter je aan te kunnen sluipen.

‘Ja,’ zeg je. Je ziet tien donkerrode teennagels. ‘Dat zie ik.’ Je zet de koffer naast je aanstaande bed en laat je met je rugzak nog om je schouders op de verschoten kussens neerploffen. Daarna kijk je Gertie net zo lang aan totdat ze wel iets tegen je moet zeggen.

‘Goed,’ zegt ze uiteindelijk maar.

‘Goed,’ herhaal jij.

Gertie knikt even zonder dat je weet waarom. ‘Ik ga je vader denk ik maar eens helpen,’ zegt ze. ‘In de keuken.’

‘Goed,’ zeg je weer.

Gertie knikt nog een keer, draait zich om en verdwijnt dan met haar roodgelakte tenen uit de kamer.

Hoe gaat het daar?

Elza van Diepen <elza.van.diepen@hotmail.com>

aan Jakob

Lieve lieve schat van me,

Ik heb je een paar keer geprobeerd te bellen maar volgens mij doet je mobieltje het niet. Je hebt de oplader toch wel bij je? Ik ben zo ontzettend benieuwd hoe je het daar hebt!

Je vader stuurde me net dat jullie elkaar makkelijk konden vinden op het vliegveld. Daar ben ik blij om. Zorgen voor niks dus hè! Is de reis verder goed gegaan? En hebben jullie het een beetje gezellig samen? Hoe is het verder op het eiland? Nu ik dit schrijf ruik ik weer bijna de geur van de olijfbomen en de geiten. Ik ben jaloers op je hoor!

Kees en ik zijn hier ondertussen heel druk met inpakken voor de grote reis, dat snap je. Morgenochtend vroeg vliegen we. Hij wil drie verschillende fototoestellen meenemen en dan nog een hele koffer vol lenzen en allemaal andere spullen. Dat is natuurlijk veel te veel, maar je weet hoe Kees met fotograferen is.

Ik ben wel een beetje zenuwachtig merk ik. En zo lang zonder je kind is ook niet makkelijk voor een moeder... Je moet weten dat ik je nogal mis lieverd!

Laat je snel wat van je horen schat? Bel maar of stuur me een berichtje terug.

Dikke kus van mama

RE: Hoe gaat het daar?

Jakob Zervakis <jakozerva@gmail.com>

aan Mama

Hoi mam

Hier gaat alles goed. Het is heel warm en Yiannis stond er inderdaad toen ik aankwam. De reis ging ook goed.

Veel plezier in Thailand en groetjes van mij (ook voor Kees)

RE: RE: Hoe gaat het daar?

Elza van Diepen <elza.van.diepen@hotmail.com>

aan Jakob

O, lieverd, wat vind ik het fijn om nog wat van je te horen voor vertrek. En wat heerlijk om te lezen dat je het daar zo goed hebt!

Laat je nog even weten hoe het nou zit met je mobieltje?

Nou, geniet er maar van schat! Dat gaan wij ook doen. Ik ga je niet de hele tijd mailen hoor, maar af en toe een berichtje vind ik wel fijn.

Hele dikke kus weer van mama

's Nachts verandert de bank in een bed, overdag is het gewoon weer een bank. Je hebt de gammele ventilator ervoor geschoven, je stripboeken uit je koffer op de leuning gelegd, en zo, met de wind op je gezicht en je billen diep in de kussens, werk je je al drie dagen achter elkaar door je meegebrachte leesvoer heen.

Elke uitgelezen strip komt op de stapel *Uitgelezen strips*, en hoewel je dus nog maar net op het eiland bent, is die stapel al beduidend hoger dan die waar je nog aan moet beginnen.

'Jakob?' Gertie is naar boven gelopen, dat doet ze wel vaker. Ze staat voor de dichte deur van de kamer en vraagt: 'Heb je zin om met mij naar de markt in de stad te gaan?'

Je telt voor jezelf tot vijf.

'Jakob?'

Tot tien.

'Ben je daar?'

Op het eiland is het precies zo rampzalig als je van tevoren had verwacht. Of nee, erger nog. (Blijkbaar kan dat.) Omdat je niemand in dit stomme dorp kent, vertik je het om het huis uit te